

Kamulaştırma Davalarına İlişkin Mahkeme Kararları Kesinleşmeden İcraya Konulabilecek

7 Mayıs 2021

Anayasa Mahkemesi'nin 2019/89 Esas, 2021/10 Karar sayılı Kararıyla 4/11/1983 tarih ve 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu'na eklenen geçici 14. maddenin birinci cümlesinde yer alan "**MAHKEME KARARLARI KESİNLEŞMEDİKÇE İCRAYA KONULAMAZ**" ibaresinin Anayasa'ya aykırı olduğu gerekçesiyle iptali kararı 7 Mayıs 2021 tarih ve 31477 sayılı Resmi Gazete' de yayımlanmıştır.

Bilindiği üzere 2942 sayılı Kanun'un geçici 14. maddesinin dava ve itiraz konusu kuralları, kamulaştırmaz el atmalardan dolayı kişiler tarafından açılmış bedele ve tazminata ilişkin davalarda verilen mahkeme kararlarının kesinleşmedikçe icraya konulamamasını ve başlatılan ve halen devam etmekte olan icra süreçlerine müdahale ederek bu süreçlerin kesinleşmiş mahkeme kararları ibraz edilinceye kadar durmasını öngörmektedir.

Anayasa Mahkemesi başvuru incelemesinde, geçici 14.maddede yer alan kurallar kesinleşmemiş mahkeme kararlarına ilişkin icra takibinin başlamasına engel olma ve başlamış olan icra takiplerinin durmasına neden olmak suretiyle Anayasa'da öngörülen usule aykırı biçimde mülkiyet hakkına yapılan müdahalenin telafi edilebilmesi amacıyla malik lehine hükmedilen bedel veya tazminata kavuşmanın gecikmesine neden olduğunu ve açıklanan bu sebeplerle işbu kuralların mülkiyet ve adil yargılama hakkını sınırladığını belirtmiştir.

Anayasa Mahkemesi dava ve itiraz konusu kuralların Anayasa'da kamulaştırma için öngörülen hükümlere uyulmaksızın fiili bir el atma niteliğinde olan kamulaştırmaz el atmalardan kaynaklanan bedel ve tazminata alacaklarına ilişkin olduğunun dikkate alınması gerektiği ve fiili bir müdahale ile mülkiyet hakkı ihlal edilmiş malik lehine hükmedilen bedel veya tazminata kavuşmasının gecikmesine neden olmak suretiyle malike aşırı bir külfet yüklediğinin bu nedenle kamu yararı ile kişisel yarar arasında gözetilmesi gereken adil denginin malik aleyhine bozulduğunu ifade etmiştir.